

Tragisch einde van een broedgeval van Boomvalk *Falco subbuteo*

Marius van der Flier

Al meer dan vijf jaar volg ik een paartje Boomvalken dat in de Haagse wijk Segbroek ieder jaar met succes twee tot drie jongen weet groot te brengen. Eerst broedden de valken aan het Stadhoudersplantsoen, vervolgens aan de Ieplaan en daarna afwisselend aan de Valkenboskade en op het terrein van het Haga Ziekenhuis aan de Rode Kruislaan.

Dit jaar hadden de valken hun oog laten vallen op een nieuw kraaiennest in dezelfde boom op het ziekenhuisterrein waarin ze in 2017 ook hebben gebroed. Nadat ik door Wim van Yperen, vogelaar en natuurfotograaf, getipt was dat de boomvalken uit Afrika waren teruggekeerd en op het zojuist vrijgekomen kraaiennest waren gesignaleerd, heb ik vanaf 22 mei 2020 bijna dagelijks gemiddeld een uur staan posten.

Op 29 mei ontdekte ik, wat later zou blijken, de vaste stek van het mannetje. Deze bevond zich op praktisch dezelfde hoogte als het nest, op circa 10 meter afstand hiervan. Op 2 en 8 juni was ik getuige van respectievelijk één en twee paringen in de nestboom. Op 9 juni trof ik het mannetje weer aan op zijn vaste stek en lag het vrouwtje op het nest, in tegenstelling tot de voorafgaande dagen waarin ik haar uitsluitend op de rand van het nest zag staan. Een klein deel van haar staart was duidelijk zichtbaar. De dagen daarna trof ik het vrouwtje regelmatig aan op het nest en het mannetje op zijn vaste stek. Aan haar houding was duidelijk te zien dat zij aan het broeden was, mogelijk vanaf 9 juni. Het gedrag van de valken werd haast voorspelbaar, echter niet voor lang.

Op zaterdagochtend 20 juni stond ik rond kwart voor tien weer onder de nestboom en zag ik de staart van het vrouwtje over de nestrand steken. Er werd dus serieus gebroed. Het mannetje zat echter niet op zijn vaste stek. Even voor tien uur werd mijn aandacht getrokken door een stel schreeuwende eksters en kauwen boven het Dr. Bastingpad. Ik ging daarom maar eens even kijken wat hier aan de hand was. Midden op het wandelpad vond ik een dode, onthoofde Boomvalk (Foto 1). De kop lag er niet bij. Zou dit het mannetje zijn dat ik zojuist niet had aangetroffen op zijn vaste tak, of was het een indringer? Zou dit het werk van een Slechtvalk kunnen zijn geweest? Wat kon hier gebeurd zijn? Hoopvol was het in ieder geval niet.

Om bevestiging te krijgen van mijn vermoedens bleef ik de dagen erna terugkomen naar de nestboom om te achterhalen wat er gaande was. Vanaf maandag 21 juni bespeurde ik een week lang geen leven meer in de nestboom, zowel niet op het nest (geen staart te bekennen) als op de vaste rustplaats van het mannetje. Bij navraag aan een ziekenhuismedewerker kreeg ik te horen dat hij vanaf maandag 21 juni

's ochtends vroeg geen geroep meer uit de boom had gehoord. Ik sprak deze man regelmatig gedurende mijn observaties op het ziekenhuisterrein en hij vertelde dan hoe luidruchtig de valken 's ochtends vroeg waren wanneer hij aan het werk ging.

Foto 1. De onthoofde Boomvalk van dichtbij, Den Haag, 20 juni 2020 (Foto: Marius van der Flier). *Close-up of decapitated Hobby, The Hague, 20 June 2020.*

Helaas moet ik dus constateren dat het legsel dit jaar verloren ging, maar wat er precies gebeurd is, blijft vooralsnog een raadsel. Hopelijk laat het vrouwtje zich niet afschrikken en komt ze volgend jaar terug met een nieuwe man om aan een nieuw, hopelijk weer succesvol, broedsel te beginnen en om ons van hun aanwezigheid te laten genieten. Want één ding is zeker, wat zijn Boomvalken toch prachtige vogels en sierlijke vliegers: een feest om naar te kijken.

Summary

Flier M. van der 2020. Death of a Hobby *Falco subbuteo*. De Takkeling 28: 274-275.

A decapitated adult male Hobby was found near its nest in The Hague on 20 June 2020. The circumstances leading to its death remained obscure. The female was incubating, but the next day the nest was found to be deserted.

Adres: mjvanderflier@hotmail.com